AKBABA

İstanbul seyyah şehri oluyor..

Seyyah — Boğaziçini parlatmak için ne yapıyorsunuz?

Kayıkcı — Sahillere kömürle gaz yığıyoruz çelebi!

Ayaklarınıza iyi bakınız

Çok yürümekten ayaklarınız terler, acır, hatta şişer, adeta güçlükle yürüyebilirsiniz.

Bununla beraber hayat güçleşti. İşlerinizde muvaffak olabilmeniz için ötede beride dolaşmanız lâzımdır. Ve istirahat zamanlarınızda da biraz hava almak için dolaşmak istersiniz, fakat ayaklarınızın sancısından kımıldamak için bile haliniz yoktur. Velhasıl sancıyan ayaklarınızla hayatınız zehir olur.

Derhal "RADİO-SALTS,, kullanınız, akşamları bu madde ile karıştırılmış bir ayak banyosu yapınız. Sancı ve şişkinlikleri derhal izale eder. İlk banyoda ferahlıyacak ve bir kaç gün sonra hiçbir şeyiniz kalmıyacak, tekrar yaşamaktan zevk duymağa başlıyacaksınız.

Portreler

İtalyada bir Habeş delikanlısı

NAZIM, HİKMET

Iki kitabı Yakında çıkacaktır.

İzahat günlük gazetelrede

Bilecik Rakısı

Halis üzümden çekilmiş, uzun müddet fıçılarda dinlendirilmiş olan nefis

Blecik Rakısından

akşamları içeceğiniz birkaç kadeh

Bütün yorgunluklarınızı

unutturacak, neş'e ve dincliğinizi arttıracaktır.

ASPİRİN al!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.
Ambalaj ve komprimelerin üzerinde halisliğin timsali olan (BAYER) markasını arayınız

Yıl 13 — Cumartesi, 21 Eylûl 1935 — Sayı 89

Müessisleri :
Yusuf Ziya Ortac — Orhan Seyfi Orhon
ABONE : Türkiye için, yıllığı 500, altı aylığı 250, üç aylığı 125 kuruş
ECNEBİ : Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş
ADRES : İstanbul, Ankara caddesi, AKBABA
Telefon : 22129 Sayısı 10 Kuruş

DARISI BAŞINA

Ne iyi tesadüf.. Bu sene ilk mektepler için hazırlanan gramer yetişmemiş! Şu halde çocuklar gramer okumıyacaklar ve dillerini hatasız yazıp konuşmayı mükemmel öğrenecekler.

Nedense bazı şeyler üzerinde durmak âdet olmuştur. Yıllarca zararı denendiği halde bir türlü vazgeçilemez. Bunların başında gramer gelir.

Gayesi doğru yazmak olan bu ilmi doğru yazanların hemen hiç biri bilmez. Mektebe gidersin ve bir hayli ömür tükettikten sonra bir şeyler öğrenirsin: İsmi cins, İsmi meful, edatı haber diye ezberlersin. Bir müddet sonra bakarsın ki isim sıfat olmuş, edatı haberi fiil diye tarif ediyorlar.

Bir gün bir imlâ kaidesi öğrenirsin: Buna güvenerek (kalb) i (kalp), (ad) ı (at) yazarsın. Başka bir gün bakarsın ki kalp, kalb; at, ad olmuş. Eski bir gramer âlimi bugünkü (azlık çokluk sıfatı) nın ne olduğunu ne kadar anlıyamazsa bugünkü de (sıfatı müşebbehe) leri (izafeti lâmiye) leri o kadar bilmez.

Bütün fikir hayatımızda gramer kavga çıkartmaktan başka bir işe yaramadı.

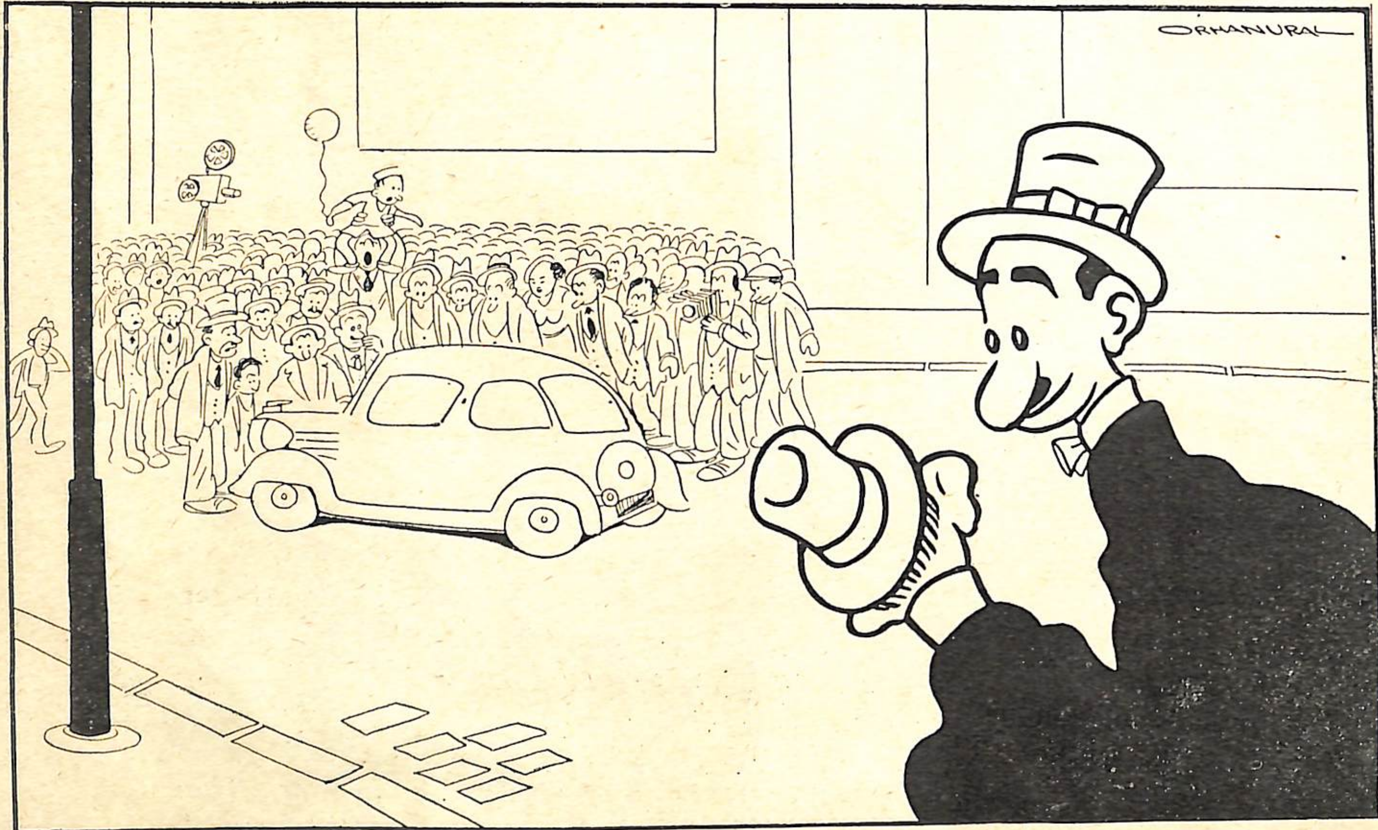
Şinasi mebhusetün anha meselesi için, az mı nefes tüketti. Namık Kemal matbuul'endam için az mı didindi? Halbuki artık ne mebhusetül anhadan eser kaldı, ne matbuul'endamdan!

Yazı sahası bugün tamamen gramer bilmiyen yazıcıların elindedir, nasıl ki şiir sahası da yarın hiç vezin bilmiyen şairler elinde olacağı gibi.

Şu halde bu sene ilk mektepler için gramer kitaplarının yetişmemesini bir fâli hayır saymalıyız, darısı liseler için edebiyat kitaplarının başına!

Orhan Seyfi

Gazetelerden: Belediye, beş yıl kaza yapmıyan otomobillere levha asacak!

— Bu otomobilin etrafına neye toplanmışlar acaba?.. Bir kaza mı yapmış?..
— Hayır, bir kaza yapmamış ta onu seyrediyorlar!..

— Spor, bilhassa futbol ne heyecan verici şeydir, değil mi?
— Tabiî, insan bir buçuk saat kimin kolu, kimin bacağı kırılacak diye bekliyor!

İHTİYAT AKÇESİ

Yaş elli sekiz... Aylık, tekaütlük, kazanç, buhran ve saire çıktıktan sonra kırk üç lira yetmiş kuruş...

Bay mümeyyiz bir kâğıt üzerine uzun derin hesablar yaptıktan sonra cebinden bir cüzdan çıkardı, içindeki paraları bir kaç kere saydı: Tam kırk beş lira...

Sonra hademeyi çağırarak bir zarf istedi, paraları zarfa, zarfı da yeleğinin iç cebine yerleştirdi.

Masasının üstündeki kâğıtları, resmî mühürleri çekmeceye kilitleyip anahtarı arka cebine koyduktan sonra ayağa kalktı; el yordamile kıravatını düzeltti; sonra eski alışkanlık neticesi olarak fesini aradı, bulamayınca saçlarını düzeltti ve bay direktörün odasına girdi:

— Bir saat kadar izin rica ediyorum.

Direktör şaşırdı:

— Yirmi beş yıldanberi bir arada yaşıyoruz. Benden ilk defa izin istiyorsunuz.

— Yüce selefinizden de hiç izin istememiştim. Bu alçakça işyarlık hayatımda ilk defa oluyor.

— Alçakça mı dediniz?

— «Memuriyeti hakiranem esnasında» demek istiyordum da... Öz türkçede «hakirane» karşılığının «alçakça» olması gerekmez mi?

— Siz hakikaten model bir işyar tipisiniz bay mümeyyiz...

— Yüneliminiz bay direktör yüneliminiz?

— Yünelim mi?

— Yani teveccühünüz...

— Eksik olmayın... İşiniz mühim mi?

— Bankaya gideceğim de efendim...

— Bankada ne yapacaksınız?

— Efendim gençlik baki değil... Gün günden ihtiyarlıyoruz, iş göremiyecek hale geleceğiz. Sonra hastalık sağlık ta insan için... Masraflarımdan kısarak biraz para biriktirmiştim. Onları bankaya yatıracağım.

— Aşk olsun sana bay mümeyyiz... Tanrı cümlemize nasip etsin. Haydi uğurlar olsun...

*

Bay mümeyyiz direktörün yanından çıktıktan sonra melon şapkasını giydi, şemsiyesini aldı, hademeye:

— Oğlum sen benim arkamdan gel, dedi, üzerimde mühimce bir para var... Dünya açıkgöz kesildi; geçtim bir yankesiciye çarptırırım da, şüpheli bir kimse yanıma yaklaşırsa sen bana haber verirsin...

Bay mümeyyiz önde, hademe arkada daireden çıkıldı; karşı sokaktaki bankaya girildi; paralar tekrar sayılıp kasaya teslim edildikten ve cüzdan yeleğin iç cebine sokulduktan sonra tekrar daireye dönüldü.

*

Bay mümeyyiz gece yatmadan evvel gazete okuyor. İsmet İnönü Avrupa gazetelerinden birine bir makale yazmış... Türkiye Başbakanına göre Avrupanın vaziyeti tehlikelidir.

Bay mümeyyiz düşünüyor:

— Bu makalenin açık manası şu: «Bütün dünya için harp tehlikesi var.» Bütün dünya tutuşursa yangın tabiî bize de sirayet eder. Bunu söyliyen şu bu değil İsmet İnönü... Allah yardımcımız olsun.

Biraz sonra yatağına giriyor, bir yandan bir yana dönüyor. düşünmeğe devam ediyor:

— Demek harp tehlikesi var... Seferberlik ilân edildi mi arkasından moratoryom da ilân edilir... Banka

bizim parayı iade etmez... Her halde parayı bankada bırakmak ihtiyatlı bir hareket değil.

Bay mümeyyizin o gece gözü uyku tutmuyor. Sabahleyin erkenden sokağa çıkıyor, saat dokuza kadar bankanın önünde dolaşıyor.

Aksi gibi banka ile daire ayni saatta, ayni dakikada açılmaktadır.

Tam dokuzda bay mümeyyiz daireye giriyor, gene izin istemek için direktörün odasına doğruluyor. Bir aksilik daha... Direktör gelmemiş...

Bay mümeyyiz düşünüyor:

— Bu para meselesi benim için hayat memat meselesi. Direktörün gelmesini beklemek ihtiyatlı olmaz. İzinsiz gideceğim. Bu benim ömrümde âmirimden izinsiz yaptığım ilk iş amma ne yaparsın...

*

Bay mümeyyiz hademeyi gene arkasına alarak melonu başında, şemsiyesi kolunda bankaya gidiyor, bir gün evvel yatırdığı kırk beş lirayı geri alarak yeleğinin iç cebine yerleştiriyor.

Dışarı çıktıktan sonra bankanın önünde bir aşağı beş yukarı dolaşan nöbetçi jandarmanın yanına gidiyor, elile arkasını sıvazlıyor:

— Teşekkür ederim evlâdım. Artık zahmetine hacet kalmadı. Bankadan ihtiyat paramı aldım gidiyorum. Sen de gidebilirsin..

Ağustos böceği

Haydarpaşa lisesinden:

Tatbikat çevirgeni: B. Hidayet

Yeni Koca

Bayanın adını bilmem amma kendini belki on beş senedenberi tanırım.

Ben yazları Boyacıköyünde otururum. O daha yukarı bir iskeleye geçer. Senede birkaç defa vapurda karşı karşıya düşeriz. Bayanın adını daha öğrenemedim. Fakat saçlarının kaç defa renk değiştirdiğini bilirim. Arkasındaki elbisenin hangi sene alınmış, hangi senelerde kaç defa biçim değiştirmiş yahut boyanmış olduğunu bana sorun.

Bir kaç gün evvel sabah vapurunda gene onunla vapurda karşı karşıya düştük. Fakat ne dersiniz; bayanı bu sene az kalsın tanıyamıyordum. Yanındaki kocasına varıncaya kadar nesi varsa değiştirmiş; yepyeni, pırıl pırıl bir genç kadın olmuş.

Eski kocası yamrı yumru, öksürüklü, aksırıklı bir adamdı... Her halde kışın gripten yahut başka bir şeyden ölmüş olacak... Çünkü kendi dileğile bayandan ayrılacak kudret ve ehliyette bir adam olaydı geçen seneye kadar bekliyemezdi.

Yeni koca tornadan yeni çıkmış bir trapzan babası gibi gürbüz, cilâlı bir genç... Yeni yüzüklü tombul elini yüzüksüz elinin üstüne koymuş, şehadet parmaklarını pervane gibi birbirinin etrafında döndürerek oturuyor, Boğaziçi denizine karşı tatlı tahayyül ve balayı saatleri geçiriyor...

Gazetemi açtım, bayanın sol tarafındaki yaşlıca bir erkeğe yüksek sesle anlattığı şeylere kulak misafiri oluyorum:

— Doğrusunu isterseniz yeni ne de olsa eskinin yerini tutamıyor. Onun hali başkaydı.

İçimden:

— Eyvah, bayan yeni kocasına karşı gaf yapıyor, şimdi herif kızacak, vapurda kavga çıkacak, dedim.

Fakat delikanlı aldırmıyor, bayan küstahlığı perde perde arttırıyordu.

— Evet eskiye hiç bir şey benzemez. Ne de olsa kendi vücudumuzdan bir parça... Senelerce etimizin, kemiğimizin içinde yaşamış... Hâsılı onun tadı başkaydı.

Kadın çıldırdı mı diye yan gözle yüzüne bakıyorum. Hayır. O gayet tabii bir sesle devam ediyor:

— İnsanın bunca sene kullandığı bir şeyi söküp atması doğrusu çok acı çok ıztıraplı bir şey...

Gene düşünüyorum:

— Ya! Demek ki eski kocası ölmemiş... Bayan ondan kendi isteğile ayrılmış...

O söylüyor:

— Evet çok acı, çok ıztıraplı amma o da artık son zamanlarda çekilmez bir hale gelmişti. Gecelerce sıkıntısını çek, gezdiğin, yürüdüğün yeri, yediğin, içtiğin şeyi bilme... Hastalığını tedavi edeceğim diye hekim hekim gez; avuç dolusu para sarfet... Ölümlü dünyada değmez doğrusu... Nihayet bu kış kararımı verdim. Siz de görüyorsunuz ya yenisi eskisinden bin kat daha iyi... Gerçi onu defedip bunu yerine koymak içn çok param gitti amma helâl olsun. Hayatımdan iyi mi?

Göz kuyruğile gene yeni kocaya bakıyorum. Âşığın aldırdığı bile yok.

Bayan devam ediyor:

— Yeninin kusuru yok mu? Elbette var; ilk zamanlarda bir türlü rahat edemedim. Ne de olsa eskiye alışılmış... Bir kaç gece pek sıkıntı çektim. Kendi kendime: «Bu böyle giderse nafile... Eskisi daha iyidi... Galiba giden paraya acımayacağım. Bunu da defedeceğim» dedim. Neyse zaman ile alıştım. Şimdi çok şükür gene hayatın tadını duymağa başladım. Yeninin hali ne de olsa başka... Bir kere gayet dayanıklı... Hiç korkmadan istediğin gibi kullan... Sonra temiz... Eskisini temizleyinceye kadar başıma hal gelirdi... Bunu sabunlu sıcak suya sok, bir kaç kere şöyle köpürte köpürte çalkala... Gıcır gıcır olsun sana...

Bayanı dinliyen ihtiyar başile onu tasdik etti:

— Benimki de öyle; takma dişten ben de hoşnudum.

Hayretle bayanın yüzüne, ağzına baktım; ağzındaki eski bozuk dişleri söktürmüş, yerine bir takım yeni diş taktırmıştı.

Bu seneki güzellik ve tazeliğin birazı yeni gelinlik halinden geliyorsa birazı da bu takma dişlerden geliyordu.

Ateş böceği

— Bir sanatkâr, bir gazeteciye: «Yakında, yeryüzünde güzel sanatlar namına bir şey kalmıyacak!» demiş..

— Desene, dünya işsizlikten kurtuluyor!

Akbabanın akıl hocası

Kavun seçmek usulü

Okuyucularımızdan Bay Aslan Er soruyor:

Bu sene kavun bol ve ucuz. Ancak iyisine pek az tesadüf ediliyor. Siz kavunun tatlısını tatsızından ayırt etmek için bir usul öğretebilir misiniz?

Cevap

Bazı kimseler kavunun iyisini ağırlığından ve kokusundan anladıklarını iddia ederler. Fakat bu suretle yapılan keşif doktorların yaptıkları hastalık teşhisleri gibi yüzde seksen yanlış çıkar. Yüzde yirmi isabet ihtimali ise mütehassıslar kadar sizin benim için de pekâlâ mümkündür.

Ben şimdiye kadar kavundan anlıyan bir tek insana tesadüf ettim. Bu Hanife nine adında altmış beşlik bir kadındı. Onun kavun seçmekte gösterdiği isabeti hükûmetler adam seçmekte gösterebilselerdi dünya cennet olurdu.

Hanife nine beş altı yıl evvel üç ay kadar evimde ahçılık etmişti. Aldığı yüzlerce kavun içinde bir tanesinin kötü çıktığını hatırlamıyorum. Uzun müddet bu sanatını bir sır gibi bizden sakladı. Nihayet bir gün Hanife nineyi gözetlemek suretile usulü öğrendim.

Hanife nine gayet müslüman olduğu ve kendini kadından saydığı için evde başörtüsile gezer ve satıcılarla kapı arkasından konuşurdu.

Kendisini gözetlediğim gün Hanife nine kavuncuya:

— Evlâdım sen bir kaç kavun seç te kapıdan içeri yuvarlayıver, bir kere de ben bakayım, dedi.

Kavuncu kavunları içeri yuvarlıyor, Hanife kadın onları toplu iğne ile birer tarafından deliyor, parmaklarile kenarlarını bastıra bastıra kavunu adetâ meme gibi emiyor, beğendiklerini ayırıp işine gelmiyenleri birer birer sokağa yuvarlıyordu.

Kavuncu bir ufacık iğne yarasını nereden farketsin?

Kristof Kolombun yumurtayı ayakta durdurması gibi gayet sade, fakat akla gelmez bir usul değil mi?

Maamafih ahçıda açıkgözlüğün bu kadar fazlası midemi bulandırdığından kavun mevsimi geçer geçmez Hanife nineyi savdım.

İstanbul koca karısı korkulacak bir mahlûktur. **Akıl hocası**

Fıkralar

Bir kayıp

Yeni Adam sahibi Bay İsmail Hakkı bir gün, eve çok bozuk çehre ile dönmüştü.

Evdekiler, merak edip sordular:

— Pek fena canınız sıkılmışa benziyor. Neniz var?

İsmail Hakkının büsbütün kaşları çatıldı, yüzü karardı:

— Hani bizim bir abonemiz vardı... Abone ücretini de göndermiyordu... Bugün idareye geldi; artık mecmua göndermeyin! demez mi?

Havadislerin kıymeti

Kahvede konuşuyorlardı:

— Azizim, telsiz telgraf, radyo, falan, filân, dünyada gündelik gazetelerin yerini tutamaz.

— Pek geri düşünüyorsunuz, gibi geliyor bana!

— Hayır! Çok doğru düşünüyorum.

— Gazeteleri tercihinize sebep?

— Paket yapılıyor, azizim.

Ders

Yürük Ali plâjında, iki kız konuşuyor:

— Bak, bana yüzmeyi, şu iri yarı, esmer adam öğretti..

— Yalnız yüzmeyi mi?..

— Hayır, kendisinin paşazade olduğunu.. Zengin olduğunu.. Meşhur muharrir olduğunu da ondan öğrendim!

ÇERGİ KIZI

— KOMEDİ 1 PERDE —

Oynıyanlar:

Çergi kızı .... On dokuz yaşında. Çok güzel, fakat çok uçarı.
Âşıkı .... Yirmi beş yaşında. Çok utangaç. Edebiyat meraklısı.
Külhanbeyi .... Adı üstünde. Bıçkının, uçarının biri.

TABLO:

[Suadiyede bir köşkün bahçesi. Zengince bir ailenin biricik oğlu olan âşık Çergi kızile beraber. Ayağında bol paçalı bir pijama, ağzında bir sigara, bahçede oturur. Nişanlısı olan genç te kanapenin bir ucuna büzülmüştür:]

Kız

Gel bana, be aslanım!.. Durma bu kadar uzak,
Sen avcısın, ben avım.. Haydi, kur bana tuzak!..
Eskiden: «Bir dakika yalnız kalalım!..» diye,
Âşıklar mum adardı «ölüsü kandilli» ye!...

Nişanlısı

Ölüsü kandilli kim?...

Kız

Bilmedin mi: Evliya..
Ona inanırlarmış, ne enayimiş dünya!...

Nişanlısı

Demek manası budur, inan yeni öğrendim!..

Kız

Sen biraz toysun amma, gözlerini beğendim,
Mademki nişanlıyız, gel bakayım yanıma!...

Nişanlısı

Ben sokmak istiyorum sizi şimdi canıma!...

Kız

Canını ne yapayım, bir mücevherciye sok,
«Mangiz» siz sevgi olmaz, kuru aşka gözüm tok!...

Nişanlısı

Sanırım bir nişanlı böyle tenkit olunmaz,
Para hergün bulunur, fakat sevgi bulunmaz!..

Kız

Doğru, be anam, doğru.. Varsın olmasın «çentez»,
Buna gençlik denilir, sen şimdi benimle gez!...

Nişanlısı

Çentez mi?.. Anlamadım?...

Kız

Sor tulumbacılara,
«Çentez» papel demektir.. Papel de malûm: Para!..

Nişanlısı

Doğru sözmüş: «Kadından insan çok şey öğrenir!...»

Kız

Külhanbeyi ağzında ona «oski» de denir!...

Nişanlısı

«Oski» mi ne tuhaf söz.. Bırak bunu sevgilim,
Kalsın elinde elim, gel, aşka yükselelim!...
Başımı yorgun argın ben göğsüne koyayım,
Bütün ömrün zevkine bir lâhzada doyayım!...
Gözleriniz ok gibi, kalbime etti tesir,
Dizinizde ağlayım, ben size oldum esir!..
Anlatayım bu hasret nasıl beni üzüyor,
Aşkınızın gölünde ruhum nası lyüzüyor!...
Evet, evet sevgilim ....
....

[Bu sözleri, kendi tâbirile, palavra sayan kız dinlemez. Can sıkıntısından bir sigara daha yakar. Saf delikanlı aşk ilânına devam etmektedir. Bu sırada, yolda bir külhanbeyi görünür: Bir kadına kızmış, ona şu sözleri söylemektedir:]

Külhanbeyi

Sen kolay yutulmazsın: Demirden leblebisin,
Bağda, suyunu çekmiş, kuru asma gibisin!..

— Upuzun, lâf anlamaz biri var, o sizin direktör mü?
— Bizimki direktör değil, sadece direk!

Vidala yüzlü gaco!.. Enayi pilâkisi!..
Kuyu çıkrığından mı aldın bu çatlak sesi?..
Yaban arısı alır senden ancak balını,
Haydi, kuyruğu titret, dik havaya nalını:
Vücudun sırım gibi, boyun benzer kalasa,
Gel!... Gelin götürelim seni toprak palasa!...
Orada Azraile sen gönlünü verirsin,
Bize tahtalı köyden selâmlar gönderirsin!...
Hey, gayya kuyusuna düşüp yanası karı,
Gidi, Zaro Ağanın büyük anası karı!...

....

Kız

[Nişanlısını bırakıp, yola doğru yürür:]
Yaman konuşuyorsun, delikanlı!.. Baksana!..

Külhanbeyi

Ne istiyorsun, anam?...

Kız

Gönlümü verdim sana!..
[Zavallı nişanlısının şapa oturduğu sırada, perde iner.]

Necdet Rüştü

AYDABİR

İkinci sayısı 1 teşrinievvelde çıkıyor.

Bu sayıda okuyacağınız
Yazılardan bazıları:

KILIÇLAR ÇEKİLİYOR !
ATEŞLER YANIYOR !

Bu korkunç sahneyi, Mahmut Yesari, nasıl mason olduğunu anlatırken bütün heyecanile canlandırmaktadır.

KUMAR HATIRALARI

Bir kumarbaz, başından geçen birçok kumar hatırlarını bu sayıda anlatmaktadır.

ÇOCUK, SİNEMA, SOKAK

Reşat Nurinin, emsalsiz bir yazısıdır.

KIYAMET KOPACAK MI?

Abdülfeyyaz Tevfik, bu meraklı mevzuu, salâhiyettar kalemile anlatıyor.

ŞIKLIK NEDİR?

Şık giyinmenin inceliklerini, zarif olmanın sırlarını (Aydabir) de okuyunuz.

VENEDİKLİ FAFO

Üstat Ahmet Refik, Osmanlı tarihine hükmeden bu dilber kadının hayatını canlı bir üslûp ile çizmektedir

Şiirler

Faruk Nafiz, Halit Fahri, Orhan Seyfi, Nazım Hikmet, Mithat Cemal, Yusuf Ziya, Şükûfe, Halide Nusrat, en yeni ve güzel şiirlerini Aydabir'in ikinci sayısına verdiler.

Gençler nasıl eğleniyor?

Pırıl pırıl bir yaz sabahı. Ada vapurunda güverteye çıktım. Köşede bir genç kalabalığı. Kendi kendime:

— Dur, dedim, şunlara yakın oturayım da biraz içime taze hayat, taze neşe sinsin!

Ve bir koltuk çekip yerleştim. Gözüm denizde, kulağım onlarda..

İnce, esmer bir delikanlı, elile havada sert bir kavis çizerek yanındaki sarışın gencin dizinde tokadı şaklattı.

Hep bir ağızdan uzun uzun güldüler:

— Kah kah kah kah!..

Aradan üç beş dakika geçti, geçmedi.. Bu sefer ayni sert kavsi, sarışın gencin eli havada çizerek esmer delikanlının dizinde şakladı.

— Kah kah kah kah!..

Vapur gidiyor, onlar eğleniyor:

— Nasıldı dedenin şütü!..

— Yuuu!..

Tekrar hep bir ağızdan gülüşmeler:

— Kah kah kah kah!..

Etrafıma baktım, herkes onları dinliyor. Ve onlar eğleniyorlar..

Biri, öbürünün burnuna bir fiske atıyor:

— Dalma... Burası sığdır!...

Ve kahkaha nakaratı gene başlıyor:

— Kah kah kah kah!..

İki ihtiyar, konuşmalarını kestiler.. Bir Yahudi, gazetesini bıraktı.. Bir genç kız, kitabını kapadı.. Onların, gençlerin neşesini seyrediyorlar..

İplik bıyıklı bir tanesi, acayip bir düdük gibi ötüyor:

— A u u!..

— Kah kah kah kah!..

Vapur köprüye yanaşırken, esmer genç, tekrar sarışın gencin dizinde tokadı şaklattı:

— Eyvaaah.. Kitabı evde unutmuşum!

— Ne kitabını?..

— Kimya kitabını be.. Hiç olmazsa, kapıda biraz göz gezdirirdim.. Bugün ikmal imtihanınan gireceğim!

Çimdik

Dinsizle imansız

İki hırsız arasında:

— Dün bir tefeciyi çarptım.

— Cebinde kaç paran vardı?!

— Kasamı hırsızlara karşı emniyete aldım, şimdi rahat rahat oturuyorum..

— Sigorta mı ettirdin?

— Yok be canum, beyaza boyadım, yorenler buz dolabı sanıyorlar!

BALKAN FESTİVALİ

Geçen pazar gecesi Büyükadada Yat Kulüpte Balkan Festivali şenlikleri yapıldı. İlbay Muhiddin Üstündağın nutku ile açılan Fetsival hakikaten çok parlak oldu. Valinin biraz uzunca olan nutkunun fransızca tercümesini Vedat Abut heceliye heceliye pek güzel okudu. Şenliğe gelen fransızca muallimleri lektürünü pek beğendiler. Yanımda oturan Pertevniyal lisesi fransızca muallimi Bay Suat kendini tutamadı:

— Aferin, Vedat oğlum, diye bağırdı, artık hiç korkma, lise bakaloryasına gir, 5 numara benden caba!

Müsamerenin bir kısmı bu nutkun okunması ve mikrofonun ayar edilmesi ile geçti. Dinliyenlerle seyredenler pek eğlendiler. Bundan sonra danslar başladı. İlk defa Bulgarlar ortaya çıktılar. Her dans başlarken listedeki dans ismini mikrafona söyliyen zat elindeki kâğıdı bir türlü okuyamıyordu. Aklı evvellerden biri yavaşça fısıldadı:

— Yahu, okuyamıyorsan dansedeceklere soruver!

Ondan sonra bu mesele de yoluna girdi. Gayda sesi içinde kendinden geçen kulübün bahçıvanı sahneye atılıyordu. Kıyafeti müsait olmadığından bırakmadılar. Bütün masalar dolmuş, yalnız dans salonunun kapısında hazırlanmış büyük masa boş kalmıştı. Yerler halı ile örtülmüş, masanın etrafına en güzel koltuklar konmuştu. Burasının kime ait olduğu bilinmediği için kimse oturamıyordu. Bir aralık vali muavini Bay Rükneddin kendine ait olacağı zannına düşerek bir koltuğa ilişti. Fakat herkesin yan yan bakmakta olduğunu görünce rahat edemedi kalktı. Vali Muhiddin Kültür Bakanı Bay Saffete karşı nezaketen oturmak istemiyor, Kültür Bakanı da lisaniyat âlimlerinden Romanyalı bir banka müdürüne yakalanmış, yerinden kımıldıyamıyordu. Bu âlim zat, (Yunan) kelimesinin aslı türkçe (Yılan) olduğunu isbata çalışıyor, bu iştikak bahsi hakikî bir yılan hikâyesi gibi uzayıp gidiyordu.

İlk dans bitince kulüp azasından biri etrafını gözden geçirdikten sonra yanındakinin kulağına eğildi:

— Dikkat ediyor musunuz, kulüpteki Yahudiler ortada yok!..

Bu haber ağızdan ağıza yayıldı. Herkes Burlaları, Kohenleri, Benjamenleri aramaya başladı. Yok.. Yok.. Bu saatta bulunması muhtemel olan bütün köşeler arandı. Gene yok. Bu toptan kaybolma vakası zabıtaya haber verilmek üzere iken biri:

— Yukarıya bakınız!

Diye bağırdı. Herkes kulübün pencerelerine baktı. Bir de ne görsünler, bütün Yahudi vatandaşlarımız, 5 liralık festival biletlerinden korkarak odalarına kilitlenmişler, pencerelerden rahat rahat dansları seyrediyorlar. Bulgarların arkasından Yahudidiler de bu oyunlarından dolayı şiddetle alkışlandılar.. Romanyalılardan sonra Yunanlıların dansı da pek güzeldi. Sıra bizimkilere gelmişti. Kemençeci Osman pehlivan sahneye çıktı. Zeybek havasına başladı. Sesin daha iyi işitilmesi için oyunları idare eden zat yavaşça fısıldadı:

— (Mikrofon) un önünde çal!

— Ne?

— (Mikrofon) un önünde çal!

Osman pehlivan, sahnenin önünde müşterilere içki dağıtmakta olan garson (Niko) nun karşısına geçip çalmaya başladı.

— Yanlış, (Mikrofon) un!

Osman pehlivan kızdı:

— Ey, ben Nikoyu, Mikoyu tanımıyorum, o kimse benim karşıma gelsin!

Zeybek raksı çok heyecanlı oldu. Soğuktan titremekte olan dekolte elbiseli bayanlar, bu erkekçe danstan duydukları heyecanla ısındılar. Hattâ dansın sonunda hep birden bellerdeki yataganlar çekiliverince yukarı pencerelerden bayılan bir kadın çığlığı duyuldu.

Herkes kim olduğunu anlamak istedi amma, anlaşılamadı.

Bundan sonra Lâz danslarına başlandı. Kemençe malûm olan havayı tutturdu:

Bakmayın boyum kısa..
Bakmayın boyum kısa!
Lâz damarım bir tutsa,
Lâz damarım bir tutsa!...

Bıçaklar havada çevriliyor, zıpka giymiş delikanlılar otura kalka sahnede fır dönüyorlardı. Beş dakika, on dakika, on beş dakika hep bu dans devam ediyordu. Nihayet ayni zat:

— Artık bitirin, gidin!

Diye fısıldadı. Dansedenleri idare eden delikanlı kızdı:

— Uy, daha yenü paşladuk.. Haçan ta Rize gelmüşüz bunun için de nasul bitürmeden gideceğuz! Oynayun uşaklar!

Dansın bitmiyeceği anlaşılınca bir çare bulundu:

— Büyük zeybek oyunu dans salonunda olacak, içeriye buyurun!

Herkes dans salonuna dolmaya başladı. Bahçe tenhalaştı.

Doktor Bay Cemal, Kültür Bakanı Saffet Arıkanı Romanyalı iştikak âliminin elinden kurtarmak için kolundan çekiyordu.

— Rica ederim, şu yeni dansı mutlaka seyredin, bunu mekteplilere öğretmeliyiz!

Romanyalı âlim:

— Dans ta türkçe, diyordu, iştikakını göstereyim: Tınaz, niyaz, nadas, dans...

Seyircilerin içeriye girdiğini gören delikanlılar, bıçakları bellerine sokup sahneden indiler. Kendilerini alkışlıyanlara:

— Pu ne piçum iştür, oyunumuzu cösteremedük.. Paşlamamızlan pitürmemiz pir oldu!

Diye şikâyet ediyorlardı. Bu sırada Trabzon saylavı Hasan Sakanın sesi duyuldu:

— Halil Nihat, çağır şu bizim Hamamîzadeyi de bir horon tepelim!

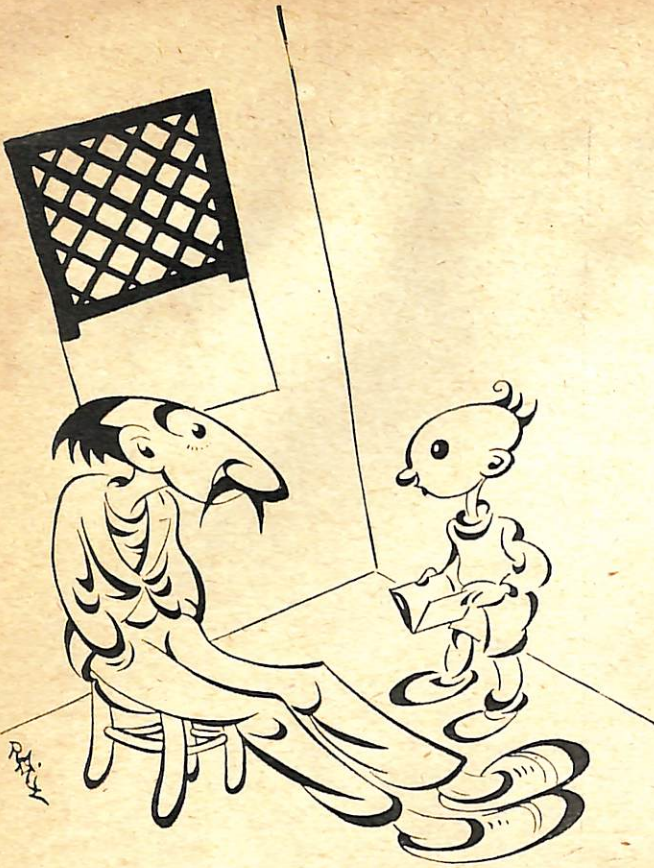
Halil Nihat, romatizmalarından şikâyet ediyor, yapmamak için vesileler arıyordu. Bay Cafer de ısrar edince reddedemedi, sahneye çıktı, kollarını birbirinin belinden geçirerek horon tepmeye başladılar.

Ben sabaha karşı kulüpten çıkarken hâlâ bu dans devam ediyordu. Neticesi hakkında bilâhare malûmat veririm..

Fiske

Balkon Festivalinde en büyük rolü oynıyan siyasal artistimiz!

Gevezelik!

— Baba, kadınlar erkeklerin kaburga kemiğinden halkedilmişler, doğru mu?

— Yanlış yavrum, bana çene kemiğinden gibi geliyor!

— Bana bir hastalık arız oldu: Geçenlerde mahalleden geçerken, bakkal, kasap selâm vermişler de, hiç birini tanımayıp yürümüş gitmişim!..

— Aman birader, dur, koluna gireyim: İnşallah hastalığın bana da geçer!..

YUMURCAK

Bir kaç gündenberi dere kıyısında kıvırcık saçlı, parlak kara gözlü bir çocuk peyda olmuştu. Çakısile söğüt ağaçlarından taze dallar keserek düdük yapıyor, bacaklarını sıvayıp suya girerek bir şeyler arıyor, arasıra da derede, çamaşır yıkamağa gelen köylü kadınlarına yardım ediyordu. Onun ağaç tepelerinde sincap gibi dolaştığını görenler soruyorlardı:

— Ne yapıyorsun orada yumurcak?

— Ne yapacağım. Bülbül yuvası arıyorum.

— Ayağın kayarsa bülbül yuvasını görürsün... İn aşağı çabuk. Şimdi dayağı yersin.

O dilini çıkararak eğleniyordu:

— Ne duruyorsun? Gelip dövsene...

Yumurcak öğleden sonra dere kıyısında göründüğü vakit kılığı kıyafeti çok temizdi. Fakat akşama doğru elbiseleri toza, toprağa bulanıyor, fotinleri, çorapları çamur içinde kalıyordu.

Bu yabancı çocuğun kimin nesi olduğunu kimse bilmediği gibi sormağa da lüzum görmüyordu.

*

Bir kaç gün evvel yağan yağmurlar dereyi taşırmış, çamurlu sular kıyıdaki sazların arasından yol kenarına kadar yürümüştü.

O gün köylü kadınlar çamaşır yıkamağa gelmemiş oldukları gibi yoldan da kimse geçmiyordu.

Koca kırda yalnız yumurcak vardı. Bir de karşı kıyıda dört beş yaşında bir çocukla bir köpek yavrusu... Çocukla köpek köprünün öte başından ortasına doğru yavaş yavaş ilerlemeğe başladılar.

Yumurcak sele kapılmış bir ağaç dalını sudan çıkarmakla uğraştığı için onlara bakmıyordu.

Bir aralık suya ağır bir şey düşmüş gibi bir ses işitti. Arkasından bir haykırış... Başını çevirdi, küçük çocuk ile köpeğin döne döne köprünün

Haydarpaşa lisesinden:

Keman muallimi: Ekrem Zeki

gözüne giren coşkun sular arasında çırpındıklarını gördü.

Yumurcak dört bir yana koştu, bağırdı, haykırdı, ağladı.

Yakınlarda tek bir insan görünmüyordu.

Akıntı çocukla köpeği köprünün üst gözünden sokup alt gözünden çıkarmıştı. Ne çocuk, ne köpek artık bağıramıyorlar, köpüklü suların içinde kucak kucağa çırpınıyorlardı.

Yarım dakika daha geçse çocuk köprünün yanından uzaklaşacak ve bir daha geri döumiyecekti. Yumurcak bir saniye duraklamadan ceketini çıkardı ve kendini dereye attı.

*

Şimdi onlar suların içinde üç arkadaş olmuşlardı.

Çocuk köpeği, yumurcak çocuğu sımsıkı yakalamıştı.

Yumurcak en büyükleriydi. Onları kollarında tutmağa gücü yetmiyor, akıntının içinde çarpına çarpına aşağıya doğru akıp gidiyordu. İlkönce başı sudan çıktıkça bağırıyordu. Sonra ötekiler gibi onun da sesi kesildi, çarpınıp çırpınmaları durdu.

Yetmiş seksen metre aşağıda köylüler onları dereden çıkardıkları vakit köpek gene çocuğun, çocuk gene yumurcağın kollarındaydı.

Yumurcak pek çabuk kendine geldi. Ayağa kalktıktan sonra sudan çıkmış bir ördek gibi çırpındı; sonra ellerini karnına koyarak:

— Ben tamam dört gün su içmem artık, diye güldü.

Kazayı duyanlar etraftan koşup gelmişlerdi. Aralarında iki de zabit vardı.

Zabitin biri yumurcağın yanağını okşadı.

— Aferin sana küçük, dedi, sen tam bir yiğitsin.. Biraz sonra polis gelecek, senin adını, kimin oğlu olduğunu yazacak... Sana mutlaka bir can kurtarma nişanı verirler, resmini gazetelere basarlar...

Yumurcak bu sözleri dinlerken gözlerinde bir endişe belirdi. Köylülerin köprünün üstünden getirdikleri ceketi aldı, gezer gibi yaparak bir parça uzaklaştı.

Zabit sözüne devam ediyordu:

— Aferin sana küçük... Sen bir yiğitsin... Senin adın ne? Baban kim?

Yumurcak biraz daha uzaklaştıktan sonra dilini çıkardı:

— Yaaa, dedi, aç karnına suyu içtik. Şimdi üstümüz başımız kirlendi diye anneden dayak yiyeceğiz. Bir de mektepten kaçıp buralarda gezdiğimiz anlaşılsın da bir dayak ta onun için yiyelim... Aferin asıl sana!..

Yumurcak bunu söyledikten sonra tabanları kaldırıp kaçtı ve bir daha oralara dönmediği için kim olduğu anlaşılamadı. **Karga**

Kurd, kuzu

Stadyomda, Balkan güreşleri olurken:

— Şu pehlivana bak.. Gözleri pırıl pırıl.. Kurt gibi bakıyor!

— Aldırma, Çobanın karşısında kuzuya döner!

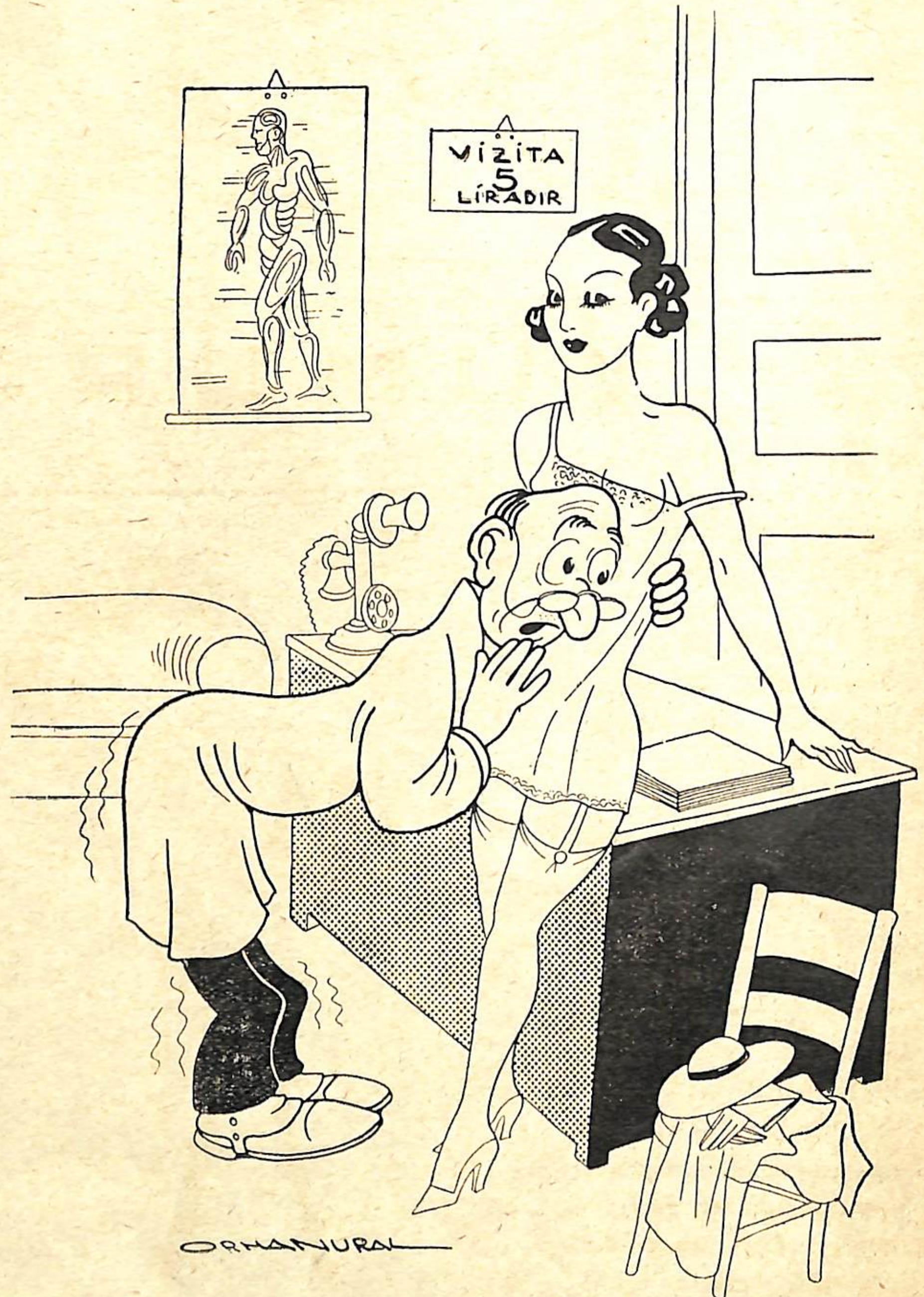

Sarf

İki muallim arasında:

— Yahu, acaba eskiden (gramer) e niçin (sarf) derlermiş?

— Öğrenebilmek için ömrümüzü boş yere harcardık ta ondan!

— Kalbiniz çok hızlı çarpıyor...
— Aman doktor, o benim kalbim değil, sizin kalbiniz!

HASBETEN LİLLÂH

Onu, mütarekeden evvel İkbal kıraathanesinde tanımıştım. Daha doğrusu o bizi tanımıştı. İlkönce konuşmalarımıza kulak misafiri oldu, sonra söze karıştı, bizimle bir lâhzada ahbap oluverdi. Dostluğunu bin türlü hasbî hizmetlerle ileri götürüyordu. Kimimize elindeki gazeteyi uzatıyor:

— Okuyun, Allah aşkına ben sonra okurum!

Diye yalvarıyor, kmimize altındaki sandalyayı veriyor:

— Ayağınızı öpeyim, oturun!

Diye ısrar ediyor, her birimizi hasbelnezake yaptığı hizmetlerle mahcup ediyordu.

Kimdi, nereden gelmişti? Bilmiyorum. Benim gördüğüm zaman sakallıydı. Halinde, tavrında bir medrese talebeliği vardı. Benden daha evvel tanıyanlar, sarıklı olduğunu da söylüyorlar, amma, ben hiç görmedim. O sıralarda edebî, siyasî bir mahfel hükmünde olan İkbal kıraathanesinde toplanıyorduk. Bizim köşemize sokuluyor, mübahaselerimizi dinliyor, her birimize:

— Üstadı âzam, edibi muhterem..

Diye hitap ediyordu. Birimizin başı ağrısa eczahaneye aspirini almıya koşuyor, içimizden biri nezle olsa sıhhatini sormak için evine kadar geliyordu.

Aramızda bulunduğu sırada bütün hasbî işleri o, yapıyordu. Oyun oynadığımız zaman hesap tutmak, şiirleri istinsah etmek, bir yere gittiğimiz zaman paket taşımak, kalabalık gişeden bilet almak, ateş yakma, yemek pişirmek, ilâh...

Az zamanda onun bu dostluk dairesi fevkalâde genişledi. Kahveye gelenlerin hemen hepsini bizi tanıdığı kadar tanıdı, her birine ayni hasbîlik ve fedakârlığı göstererek dost oldu.

Mütarekenin kara günlerindeydi. Onu elinde kara bir bayrakla gördüm. Kalabalığın önünde yürüyor, bayrağın en büyüğünü, en ağırını o taşıyordu. Halide Edip nutuk söylerken koştu, kürsünün üstüne suyu o getirdi. Bağıranların arasında en çok onun sesi duyuluyordu.

Bir gün elinde kocaman bir kâğıtla göründü. Türkiyenin istiklâline dokunulmamasını rica için İngiliz kralına yazılan bu arizaya imza topluyordu.

Artık gazete idarehanelerine girip çıkıyor, fırka merkezlerine uğruyor, siyasî adamlarla tanışıyordu. Dostları o kadar çoğalmıştı ki ismimizi hatırlıyamıyor, rasgeldiği zaman gayet samimî, gayet lâubali bir tarzda:

— Muhterem, nasılsın?

Diye elimizi sıkıyordu.

Nasıl oldu bilmem, bir gün bizim mahalle heyeti ihtiyariyesine seçildi. Bir başka gün (Kadınları çalıştırma) cemiyetinde gördüm. Bana örgü makineleri önündeki kadınları işaret ederek:

— Bu zavallılara iş bulmalı, muhterem, Almanyadan şu örme makinelerini getirttik. Fanile, çorap örüp beş on para kazanacaklar!

Haydarpaşa lisesinden:

Tabiiyeci: Sara Şeref

Diye söyleniyordu.

Bir gün yanında beş on küçük çocukla ona rasgeldim.

— Nasılsın, muhterem?

Diye elini uzattıktan sonra yanındaki çocukları gösterdi.

— Vatan şehitlerinin yavruları.. Müdürle konuştum. (Darüleytam) a yerleştireceğiz.

(Himayei hayvanat) tan (Hilâliahmer) e kadar ne kadar hayır cemiyeti varsa hepsine aza olmuştu.

Bütün zamanı hasbeten lillâh çalışmakla geçiyordu. Kâh seylâpzedelere iane topluyor, kâh fıkara çocuklarına erzak dağıtıyordu. (Şehitlikleri imar) cemiyetinden, (Topkapı fıkara) perver cemiyetine koşuyor, oradan (Darüleytam) a gidiyor, (Darülâceze) ye uğruyor, Fırka merkezlerini dolaşıyor, her türlü merasim işlerini hazırlıyordu.

Bu yetişmiyormuş gibi (şehidi hürriyet) bilmem kimin validesinin maaşını o alıveriyor, mahalledeki dul kadınların dairelerdeki işlerini de o takip ediyordu.

İzmirin işgali.. Anadolu hareketi.. Birinci, ikinci İnönü harpleri.. Sakarya.. 30 ağustos zaferi.. Birbirini takip etti. O bütün devirlerde hiç durmadan hasbetenlillah çalıştı. Yavaş yavaş ismi gazetelerde geçmeğe başladı: Arasıra:

*** istikbal heyetine mümessil olarak giden... *** cemiyetine murahhas seçilen.. diye onun adı gözüme ilişirdi. Sonra resimlerini görmeğe başladım: Halk mekteplerinin resmi küşadında.. Sirkeci garında.. Zafer bayramı günü nutuk söylerken...

Ta Serbest Fırka çıkıncaya kadar şöhreti adım adım yükseltti, Serbest Fırkanın teşekkülünde son haddini buldu. Fakat bu çok az devam etti. Ondan sonra ismi unutuldu.

*

Geçen gün ona şık bir spor otomobilinde rasgeldim. Yanında iki güzel kadın vardı. Sakalını, bıyığını kesmiş, saçları dökülmüş, yüzü büsbütün değişmişti. Direksiyonu kendi

kullanıyordu. Arkadaşım kolumu dürttü:

— Bak, dedi, ne güzel kadınlar...

— Otomobil daha güzel!

Dedim. İçini çekti.

— Tabiî, dedi, insan onun kadar zengin olursa her ikisi birbirinden güzel olur!

— Ay, bu zengin mi?

— Tanımıyor musun, Ayaspaşadaki Geyik apartımanının sahibi... Şimdi Maçkada yeni bir apartıman daha yaptırıyor, görülecek şey...

— Nasıl zengin olmuş?

— Bilmem?

— Ben biliyorum!

Dedim. Bu sefer ayni suali o bana sordu:

— Nasıl zengin olmuş?

— Hasbeten lillâh!

Anlamadı, bön bön yüzüme baktı.

— Hasbeten lillâh nasıl zengin olunur, biliyor musun?

— Hayır, bilmiyorum!

Hem beni dinliyor, hem de gözlerini otomobilden ayırmıyordu.

Hafifçe kolundan çektim:

— Bilmiyorsan nafile bakıp ta ağzının sularını akıtma, hiç bir zaman zengin olamazsın! **Fiske**

Nezaket!

Akşam üstü, Adanın iskele boyunda dem saati... Bir masa etrafında, kadınlı erkekli yedi kişi toplanmışlar.. Kadehler çarpışıyor..

Genç bir bayan, Taip Servete iltifat etti:

— Ne güzel dişleriniz var, bayım...

Taip Servet, nazik bir hareketle otuz iki dişini ağzından çıkararak güzel kıza uzattı:

— Emrederseniz takdim edeyim!..

Dalğınlık

Bayan Fatma, telâşla muayene odasına girdi:

— Doktor.. Kocam midesinden çok rahatsız..

Doktor, dalgın dalgın cevap verdi:

— Soyunup yatınız, bakayım!..

— Müthiş şimşekleri, korkunç gök gürültüleri, coşkun yağmurlarile sonbahar geliyor..

— Aman birader söyleme, karımın bağıra bağıra, ağlıya ağlıya nasıl manto istiyeceğini hatırlatıyorsun!..

Kış hazırlıkları

Yazın son günlerindeyiz. Her tarafta kış hazırlıkları başladı:

1 — Meşhur mağazalar, kaç yıldır naftalin içnde sakladığı eski kumaşları depodan çıkartarak üstüne şu levhayı asar: 1935 kış modası!

2 — Bayan, elinde törpü, yeni manto kavgası için tırnaklarını sivriltmektedir!

3 — Kömürcü, kapının önüne iskemleyi atmış, bıyığını burarak bir türkü mırıldanır:

Pencereden kar geliyor,
Arkama baktım yar geliyor,
Viş amman amman viş!

4 — Plâjda, âşıkla maşuk konuşuyorlar: Gelecek hafta sinemada buluşuruz!

KAYNAK BAŞINDA!

Geçen gün Yusuf Ziyaya gönderilmiş bir şiir kitabı elime geçti. Hayli zamandır, edebiyata susamış bir halde idim. Kitabın üstündeki (Kaynak başında) unvanını görünce içime adetâ soğuk su serpildi.

— Aman, şunu kana kana okuyayım.

Dedim.

Bilmem amma, belki bu kitap hakkında düşüncelerimi yazmakla arkadaşımın hakkına tecavüz ediyorum. Bay Tahsin Nahit Uygur (Kaynak başında) sını bana değil, Ziyaya göndermiş, bir bakıma benim bunda bir damla hakkım yok.

Fakat basılmış bir şiir kitabı biraz da herkesin malı sayılır. Onun hakkında düşündüklerini söylemek te böyledir.

İşte bu kanaatla bu kitap hakkında düşündüklerimi mümkün olduğu kadar bitarafane yazmaya çalışıyorum. Eğer yanılıyorsam özür dilerim:

*

Evvelâ şairin isminden başlıyacağım. Vakıa herkesin kendine dilediği adı seçmek hakkıdır. Fakat sanatkârlar herkese benzememek isterler. Yalnız adlarını kullanmazlar, çok defa kendilerini diğerlerinden ayıracak bir lâkap ta uydururlar. Rahmetli (Füzuli) kendisine bu mahlâsı niçin seçtiğini anlatırken:

— Mahsus bu fena Mahlâsı seçtim ki başkası almasın, isimlerimiz birbirine karışmasın diye der.

Bence yeni şair Tahsin Nahit te eski şair Tahsin Nahidi hatırlıyarak böyle yapmalıydı. Esasen bu iki ad edebiyatımızda o kadar çok kullanılmış, o kadar eskimiştir ki asrî bir şair için mutlaka yenisini bulup kullanmak lâzımdır.

Tahsin Nahit, Haşim Nahit, Nahit Sırrı.. Daha bilmem neler var?

Genç şair:

— Benim soy adım var, Ben Tahsin Nahit Uygurum!

Diye itiraz edemez. Eğer soy adına o kadar fazla kıymet veriyorsa bu çift isimden birini almalıydı. Ya Tahsin Uygur, ya Nahit Uygur kalmalıydı. Mademki Tahsin Nahitlikten vazgeçmemiş... İltibastan kolay kolay kurtulamaz.

Bunun başka bir mahzuru daha var:

Bu adı gören eskilerin birdenbire:

— Aman, Tahsin mezardan mı kalktı?

Diye hatırlarına bir şey gelebilir. Genç bir şair için yeni bir edebî hayata kavuşmak iyi bir şeydir amma, mezardan kalkmak suretile değil!

Sahifeleri çevirmeğe başladım: Birinci şiir (Kaynak başında) biz de onun gibi (Kaynak başında) yız. Elimde şiir kitabı duruyor. Tadına doyamıyacak mıyım, yoksa ağzımın eski tadıda mı kaçacak? Bu sonra belli olacak. Onun için bunu geçiyorum. İkinci şiir: (Ozan olsaydım!) Tevazuun bu kadarı da fazla. Kocaman bir şiir kitabı yazan adam elbette şair sayılır. İyi şair, kötü şair. O ayrı mesele.

Sahifeleri çeviriyorum: (Dil savaşı):

Akıncı Türk şahlanınca dere tepe düz olur,
Parlatınca ışığını geceler gündüz olur.

(Dere tepe düz olur) bir masal tekerlemesini hatırlatıyor:

— Az gittim, uz gittim, dere tepe düz gittim, bir de arkama baktım ki bir çuvaldız boyu yer gitmişim!

Burası yeri değil.

(Geceler gündüz olur) da hürriyet türkülerinden birinin bir parçasını akla getiriyor:

Geceler gündüz oldu,
Dideler rûşen oldu.
Yaşasın hürriyet, müsavat, uhüvvet aman!

Geçelim:

Ağlar kaya

Ağlar Kaya! Niçin böyle ağlarsın?
Eşinden mi, yavrundan mı ayrıldın?
Ağladıkça yüreğimi dağlarsın,
Eşinden mi, yavrundan mı ayrıldın?

Bunda da bir şarkının izi var:

Hani, bazı eski plâklarda dinleriz: (Kuzu) diye bir türkü! Hanende yanık bir sesle bağırır:

Eşinden ayrılan böyle mi meler
Gel kuzum ağlama, meleme
Vazgeç eşinden!

Arkasından çatlak bir koyun sesi duyulur:

— Me me me me!...

(Suna boylum) şiiri (...... ...) nin bir koşmasına nazire olacak.

«Güllü» isimli koşma çok hoşuma gitti:

Ellerine, kimler yaktı kınayı?
Kim büyüttü senin gibi sunayı?
Geçmek üzre körpe çağın son ayı,
Bir tomurcuk gül versene bahçenden!

Ağzımın tadını kaçırmamak için kitabı kapıyorum. Genç şair Tahsin Nahide teşekkür ederim, bana hayli zamandanberi mahrum kaldığım bir zevki tattırdı. Temenni ederim ki ileride adaşı rahmetli Tahsin Nahitten çok büyük bir şair olur. Böyle olmak mecburiyetindedir de.. Tahsin

Haydarpaşa lisesinden:

Kimyacı: Avni

Nahit kadar ve yahut ondan biraz fazla şair olursa sanat âleminde adını taşıyamaz. Tahsin Nahitle karışır gider. Ancak, ondan çok büyük, çok yüksek bir şair olmalıdır ki onun gibi büsbütün unutulup kendininki anılmaya başlasın!

Genç şair, bu kadar kendine güvenemiyorsa yapacak bir iş vardır: Hemen kendine münasip bir ad bulmak.

Eski bir darbı mesel vardır:

At var, meydan yok, derler. Ben öyle görüyorum ki (Kaynak başında) şairi için müsait meydan var amma, münasip ad yok! **O. S.**

Bir tehlike!

Pazar günü. Büyükada, Balkan Festivali şerefine mahşer. Sokaklardan geçilmiyor...

Büyükada Bonmarşesinin sahibi İranlı Hasan, lokantacı Artinle konuşuyorlar:

— Bu ne kıyak kalabalıktır ahbar..

— Daha çoh galabalık olacahtı.. İlle bırahmadılar..

— Kim bırakmoor?..

— Bilmirem.. Yalnız gözümle görmüşem ki, ikki vapur, yolcuların çıhartmadan geri dönmüştü.

— Neden geri dönoor?

— Gorhmuşlar ağam.. Adda bu kadar yolcu yüklenende, ola ki su alıp batar!..

Fedakârlık

Kadın, ağır hasta.. Sessiz, sadasız, kaç gündür yatıyor.. Kocası, başucunda yalvarıyor:

— Karıcığım, karıcığım..

— ......

— Karıcığım bir kelime...

— ......

— Bir tek söz...

— ......

— Ne olursun karıcığım.. Bir şey söyle.. Hattâ: (Bir yüzük, bir manto, bir kürk istiyorum!) de.. Razıyım!

Mizah edebiyatının en güzel eseri

Yeni romanımızı merakla,
Heyecanla bekleyiniz.

Büyük bir üstat kaleminden

Çıkan yeni romanımız
bir şaheser olacaktır.

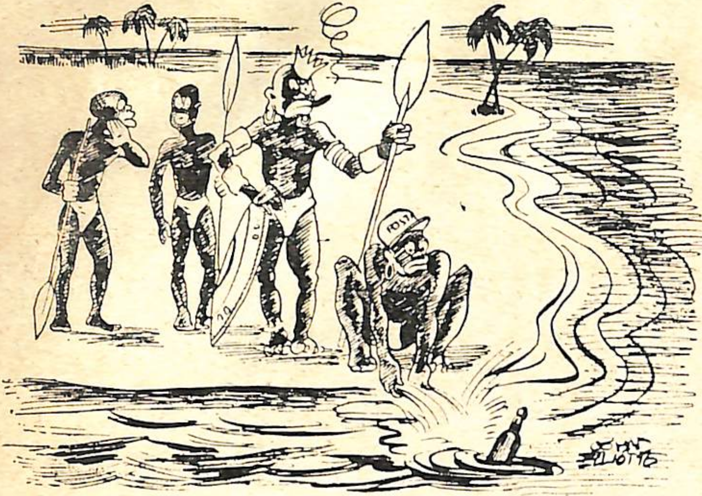
Gelecek sayımızda okuyacaksınız

Ecnebi Karikatürleri

Habeşistan, Cemiyeti Akvama protesto gönderiyor!

[Amerika karikatürü]

Ağır sıklet şampiyonluğu!

[Fransız karikatürü]

Kadın — Beni nasıl buluyorsun, sevgilim?..

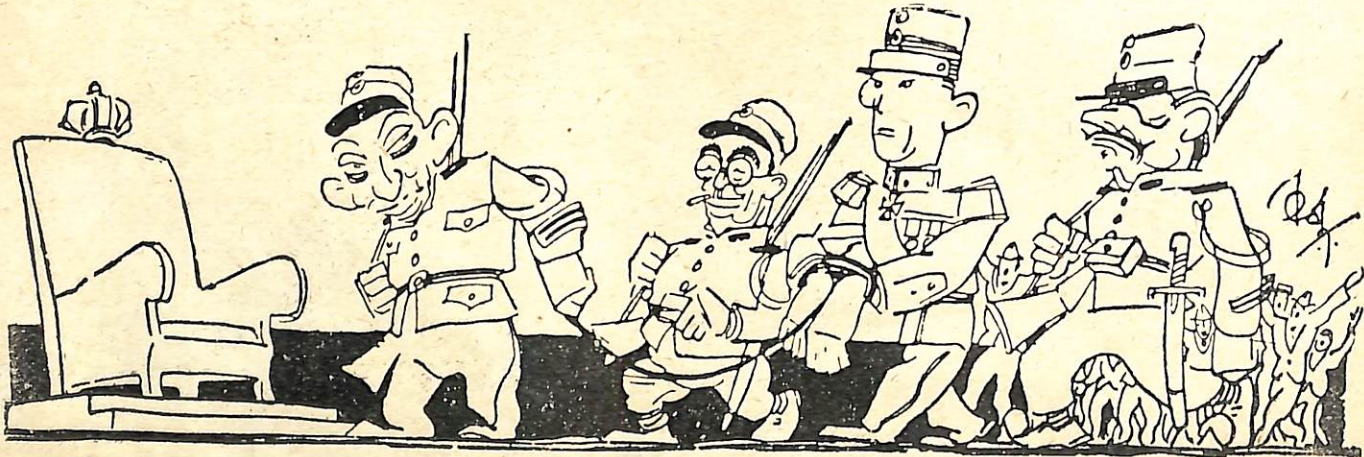
Yamyam — Çok iştihaaver!

[Fransız karikatürü]

— Sakın bu adamal dansetme, nişanları buz gibi deydikçe insanın göğsünü donduruyor!

[Amerika karikatürü]

Başbakan Çaldaris ile kraliyetçi Metaxas ve General Kondylis, Yunan kralını tahta getiriyorlar!

[Yunan karikatürü]

Bu günler !..

Evet, bu günler sıhatimiz için bir tehlike mevsimidir.

Kızgın bir güneş altında terler, sonra bir rüzgâr altında üşürsünüz!

Yahut, bir bardak buzlu su ile hararet söndürürsünüz.

Akşam üstü: Avuçlarınızda bir sıcaklık! Hastalık başlıyor demek.. Can kurtaran:

E. NEŞET Kininidir!

Bir tane E. Neşet kinini Damarlarınızdaki yangını söndürür ve size tekrar sıhatinizi kazandırır

---

Zevcinin aşkını muhafaza için

Mücadele ediyor !

Meşhur bir sinema yıldızı: «Hiç bir erkeği muhafaza için mücadeleye girişmek zahmete değmez» diyor. Halbuki, bir çok kadınlar bu fikirde değildirler. Onlar, zevcelerinin başka kadınlar üzerindeki dikkat nazarlarını kemali haşyetle takip ederler. Fakat bunlar aynaya bakarak biraz da kendi kabahatleri olduğunu biliyorlar mı?

Bir erkeğin, beyaz ve yumuşak bir cildi, taze ve genç bir teni takdir nazarlarile seyretmesi pek tabiîdir. Bir kadın, yüzünün buruştuğunu, güzelliğinin solduğunu görünce evvelâ zevcinin nazarı dikkatini celbedecek bir genç kız tazeliğini iktisap etmek çaresine tevessül etmelidir ki, bu hali hazırda her kadın için kolay ve mümkündür. Her akşam yatmazdan evvel yalnız pembe rengindeki TOKALON kremini kullanınız.

Siz uyurken ensacınız üzerinde icrayı tesir ederek yüzün zayıf düşmüş adalelerini kuvvetlendirir, buruşukları giderir ve cildi gençleştirir. Sabahleyin yüzünüzde husule gelen şayanı hayret tebeddülü nazarı takdirler seyrediniz. Gündüz için beyaz rengindeki (yağsız) TOKALON kremini kullanınız.

Bu krem münbasit mesamatı sıklaştırır. Ve bütün siyah benleri kaybettirir. Bu gençleşme tedavi tarzı sayesinde zevcinin aşkını yeniden kazanmağa muvaffak olmuştur.

Yaz günleri geçti.
Kış mevsimi geliyor.
Hazırlıklar başladı.

SUMER BANK

Fabrikaları

Yeni mevsim için en zevkli bir dikkat ve itinala

Kışlık kumaşları

Dokumaya başlamıştır

PEK YAKINDA

İstanbul, Beyoğlu, Galata, Ankara, İzmir, Samsun

Satış yerlerinin camekânlarında göreceğiniz kumaşlar, sizi hayret ve iftihar ile sevindirecektir.

Doktor

Feyzi Ahmet

Cild ve efrenci hastalıklar mütehassisi hergün sabahtan akşama kadar hastalarını kabul eder. İstanbul Ankara caddesi

---

Sahibi ve Umumî Neşriyat Müdürü
Yusuf Ziya
Basıldığı yer : AKŞAM MATBAASI

Bir şaheser hazırlanıyor: AYDABİR'in ikinci sayısı görenleri hayran edecek.

Dubltom renkli mürekkeple basılan resimleri birer tablo nefasetinde oluyor.

AYDABİR

Nazım Hikmet

En yeni şiirini bu sayıda neşrediyor

MAHMUT YESARİ

Nasıl Mason Olduğunu

Anlatmakta devam ediyor!

Reşad Nuri'nin

En güzel yazısını

bu sayıda bulacaksınız.

Eski Zanparalar

Eski devirleri en iyi canlandıran muharrir Sermed Muhtar kırk yıl evvelki hayattan bir perde açıyor!

Birçok şiirler, hikâyeler, makaleler, resimler

1 Teşrinievvelde çıkıyor.

Akşam Matbaası